



SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060108

DOM
2019-12-19
Stockholm

Mål nr
P 10659-18

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2018-10-23 i mål nr P 3994-18,
se bilaga A

PARTER

Klagande

Net4Mobility HB

Ombud: L.K.

Motparter

Se bilaga B

SAKEN

Bygglov för telemast med teknikbod på fastigheten XX i Båstads kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1488866

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Net4Mobility HB (bolaget) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra mark- och miljödomstolens dom och ge bygglov i enlighet med bolagets ansökan och kompletterande handlingar.

Myndighetsnämnden i Båstads kommun (nämnden) har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

De enskilda motparterna har, i den mån de alls yttrat sig i målet, motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bolaget har till stöd för sin talan anfört detsamma som i underinstanserna med i huvudsak följande tillägg:

I Sverige är det en politisk målsättning att invånare, besökare och företag ska ha tillgång till modern mobil telekommunikation. Området runt Hemmeslöv expanderar och det uppförs ny bebyggelse vilket kommer medföra än mer behov av kapacitet. Redan idag finns det brister i kapaciteten vilket framgår av de täckningskartor som ingetts i målet.

I samband med rekognosering av den nu ansökta platsen såväl som rekognosering av platser i det närliggande området så har bolaget haft en relativt fortlöpande kommunikation med kommunen bland annat rörande möjligheten att arrendera mark av kommunen. Den mark som kommunen haft möjlighet att arrendera ut har inte varit en lösning som fungerat rent radiotekniskt. Bolaget har redovisat alternativa lokaliseringar och den eventuella undersökningsplikt en ansökande part har måste anses vara uppfylld i den delen.

Det är inte fråga om någon nämnvärd förändring av möjligheten att använda området för rekreation etc.

Nämnden har till stöd för sin talan anfört detsamma som i underinstanserna med i huvudsak följande tillägg:

Den ansökta åtgärden utgör inte en liten avvikelse från detaljplanen och 9 kap 31 b § plan- och bygglagen (2010:900), förkortad PBL, är därmed inte tillämplig. Åtgärden är däremot förenlig med detaljplanens syfte eftersom den tillgodoser ett allmännyttigt ändamål. Det finns därmed möjlighet att ge bygglov enligt 9 kap 31 c § PBL.

Bestämmelsen innebär att bygglov ”får” ges och inte att det ”ska” ges. Uppförande av telekommunikationstorn på platsen inverkar negativt på naturmarkens planstyrda funktion och på upplevelsen av området. Även om det ianspråktagna området för själva anläggningen är litet, innebär en upplevd olust och oro hos närboende och andra nyttjare av naturmarken att det allmänna intresset av att kunna använda marken som rekreativområde påverkas betydligt.

Flera **enskilda motparter** har yttrat sig i Mark- och miljööverdomstolen. Bland de synpunkter som lämnats kan nämnas följande: Masten kommer att generera strålning, påverka landskapsbilden och nyttjandet av området. Området nyttjas idag bl.a. för promenader och som lekplats för barn som bor i närheten. Täckningen i området är tillräcklig och masten behövs därför inte.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Utredningen i målet och utgångspunkter för prövningen

Frågan i målet är om det finns förutsättningar att ge bygglov för uppförande av en telemast och en teknikbod på fastigheten XX. Mark- och miljööverdomstolen har hållit syn på platsen där den sökta åtgärden är tänkt att utföras.

Den detaljplan som är aktuell fick laga kraft år 2007 och dess genomförandetid har gått ut. Enligt planhandlingarna är detaljplanens syfte att förbättra förutsättningarna för åretruntbostäder och tillskapa större byggrätter. Naturmarken avses bevaras och användas för rekreativändamål. Det berörda naturområdet består av uppvuxen tallskog med inslag av yngre lövträd och med ett företrädesvis relativt tätt buskskikt.

Det är vidare genomkorsat av ett flertal stigar som vittnar om att det utnyttjas som strövområde.

Telemasten är avsedd att uppföras inom det ovan berörda naturområdet, som är planlagt som naturmark. Den sökta åtgärden är alltså inte förenlig med den i planen angivna markanvändningen.

Efter det att genomförandetiden för detaljplanen har gått ut får bygglov ges även för en åtgärd som avviker från planen om åtgärden är förenlig med detaljplanens syfte och tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller ett allmänt intresse, se 9 kap.

31 c § 1 PBL. Syftet med bestämmelsen, som trädde i kraft den 1 januari 2015, var att vidga utrymmet för avvikelser från detaljplaner. Därigenom skulle resurskrävande planändringar kunna undvikas och processerna bli snabbare och enklare för såväl enskilda som kommuner (se prop. 2013/14:126 s. 178 f.). Av förarbetena framgår att avsikten var att ge kommunen en ökad möjlighet att ge bygglov; inte att ge en rätt till avvikelser för den enskilde (se a. prop. s. 185). Ett sådant synsätt ligger väl i linje med det kommunala planmonopolet, dvs. att kommunen inom givna ramar får avgöra hur marken inom kommunen ska användas (se 1 kap. 2 § PBL). Bestämmelsen bör dock, i likhet med vad som gäller för medgivande av mindre avvikelser i 9 kap. 31b §, inte hindra en överprövande instans från att göra en annan lämplighetsbedömning i bygglovsfrågan än kommunen.

Ett väl fungerande nät för mobil telekommunikation är ett angeläget allmänt intresse, som många gånger kan motivera bygglov för telemaster och liknande anordningar på mark som är detaljplanelagd för andra ändamål (se t.ex. RÅ 2002 ref. 63 samt Mark- och miljööverdomstolens domar den 26 mars 2015 i mål nr P 9535-14, den 14 juni 2016 i mål nr P 11236-15, den 16 juni 2016 i mål nr P 7907-15 och den 7 oktober 2017 i mål nr P 1489-16). Domstolarna har i dessa fall gjort en avvägning mellan de intressen som talar för åtgärden och de motstående enskilda och eller allmänna intressen som skyddas av PBL eller annan lagstiftning. I det sistnämnda avgörandet uttalade Mark- och miljööverdomstolen även att de enskilda sakägarnas invändningar om att det inte fanns tillräcklig utredning i fråga om bl.a. alternativa placeringar av en telemast inte kunde påverka domstolens bedömning att den lovsökta åtgärden avsåg ett

allmännyttigt ändamål. I detta fall finns det skäl att utveckla och nyansera bedömningen.

För att det allmänna intresset av väl fungerande telekommunikationer ska kunna tillgodoses utan att det kommunala planmonopolet onödigtvis urholkas, bör det enligt Mark- och miljööverdomstolen som regel krävas att den som ansöker om bygglov för en telemast etc. på mark som inte är planlagd för detta ändamål presenterar utredning om möjliga alternativa placeringar. En sådan utredning gör det möjligt att väga det allmänna intresset av telekommunikation mot det allmänna intresset av att upprätthålla den markanvändning som föreskrivs i detaljplanen (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 7 oktober 2015 i mål nr P 469-15). Det överensstämmer också väl med regleringen i 2 kap. 2 § PBL, där det föreskrivs att prövningen i ärenden om lov ska syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet läge och behov. I ett ärende om bygglov för mobiltelefonmast har regeringen uttalat bl.a. följande i frågan om avvägningen mellan olika intressen vid lokalisering av master för mobiltelefoni (M2000/3157/Hs/P den 21 november 2002, se också Didón m.fl., Plan- och bygglagen, kommentaren till 2 kap. 2 §):

”Liksom när det gäller lokalisering av bebyggelse och anläggningar i övrigt bör ... stor vikt läggas vid de allmänna lämplighetsbedömningar som görs av kommunen. Sådana bedömningar kan t.ex. innebära att lokalisering i närheten av viss bebyggelse eller inom ett visst område så långt som möjligt bör undvikas. Sådana planmässiga långsiktiga lämplighetsbedömningar behöver i det enskilda fallet vägas mot bl.a. styrkan i det intresse som redovisas för lokalisering till just den aktuella platsen. Den omständigheten att lokaliseringen av master för mobiltelefoni, till skillnad från vad som ofta är fallet vid annan bebyggelse, i regel inte är bundna till en enskild fastighet, kan få betydelse vid en sådan prövning.”

Vilken typ av utredning som kan krävas och hur omfattande den behöver vara får bedömas utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Mark- och miljööverdomstolens bedömning

I detta fall har kommunen motsatt sig att bygglov beviljas på den sökta platsen.

Naturområdets karaktär medför att påverkan från den 36 meter höga telemasten och teknikboden främst uppstår i och i omedelbar närhet av platsen för uppförandet. Storleken på området gör att åtgärden endast marginellt skulle påverka möjligheten att nyttja det för rekreation. Mark- och miljööverdomstolen bedömer därför att åtgärden skulle vara förenlig med detaljplanens ovan beskrivna övergripande syfte. Som ytterligare förutsättning för att bygglov ska kunna ges gäller dock enligt 9 kap. 31 c 1 § PBL att åtgärden tillgodoser ett allmänt intresse, varvid prövningen enligt vad som ovan anförts bör avse allmänintresset av att utföra åtgärden just på den ifrågavarande platsen.

Enligt bolaget finns det ett behov av att öka kapaciteten för datatrafik i området. Den uppgiften finns det inte anledning att ifrågasätta. Vidare har bolaget uppgett att det inte finns förutsättningar att tillgodose detta behov genom att placera masten på någon annan plats än den sökta. Enligt bolaget har ett flertal alternativa lokaliseringar undersökts, men visat sig inte vara möjliga att utnyttja, bl.a. eftersom man inte lyckats teckna nödvändiga avtal med berörda fastighetsägare. Någon närmare förklaring till varför det inte har gått att teckna ett sådant avtal har dock inte lämnats och frågan om det finns förutsättningar att säkra nödvändig markåtkomst genom ledningsrätt har inte berörts. I brist på utredning och förklaringar från bolaget i dessa avseenden kan det inte anses framgå att telemasten behöver uppföras på den sökta platsen för att det allmänna intresset av fungerande mobil telekommunikation ska kunna tillgodoses. Under sådana förhållanden bedömer Mark- och miljööverdomstolen att bygglov inte kan ges med stöd av 9 kap. 31 c § PBL.

I tidigare praxis avseende möjligheten att ge bygglov med stöd av 9 kap. 31 b § PBL har det, vid bedömningen av om avvikelser från detaljplanen är liten, särskilt beaktats om den sökta åtgärden är av allmänt intresse. I detta fall har Mark- och miljööverdomstolen konstaterat att det allmänna intresset av fungerande mobil telekommunikation inte kan motivera bygglov med stöd av 31 c § på den aktuella

platsen. Under sådana förhållanden kan detta intresse inte leda till slutsatsen att det är fråga om en liten avvikelse från planen. Då den nu aktuella avvikelserna inte kan anses vara liten och inte heller är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas och bebyggas på ett ändamålsenligt sätt, kan bygglov inte ges med stöd av 9 kap. 31 b § PBL.

Överklagandet ska således avslås.

Frågan om hur 9 kap. 31 c § PBL ska tillämpas är av stor praktisk betydelse, särskilt när det gäller möjligheten att ge bygglov för telemaster och liknande anordningar. Befintlig praxis är delvis motsägelsefull. Det får därför anses vara av vikt för ledning av rättstillämpningen att målet prövas av Högsta domstolen. Mark- och miljööverdomstolen tillåter därför med stöd av 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar att domen överklagas dit.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga C

Överklagande senast den 2020-01-16

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Fredrik Ludwigs och Lars Olsson (skiljaktig), tekniska rådet Inger Holmqvist (skiljaktig) samt hovrättsrådet Ralf Järtelius, referent.

Föredragande har varit Malin Blohm.

Skiljaktig mening

Hovrättsrådet Lars Olsson är skiljaktig i fråga om skälen för avgörandet och anför följande:

Den i målet aktuella detaljplanen fick laga kraft år 2007 och dess genomförandetid har gått ut. Telemasten m.m. är avsedd att uppföras på mark som i planen utgör naturmark. Åtgärden avviker alltså från detaljplanen.

Länsstyrelsen ansåg vid sin prövning av bolagets överklagande av kommunens beslut att intresset av åtgärden inte var tillräckligt starkt för att kunna godtas som ”en liten avvikelse enligt 9 kap. 31 b eller c §§ PBL” och avslog därför överklagandet.

Mark- och miljödomstolen gjorde i frågan om åtgärden kunde godtas följande bedömning:

”Uppförandet av en telemast med teknikbod strider mot detaljplanens bestämmelser om markens användning. Frågan är om åtgärden kan godtas trots att den avviker från detaljplanen.

Mark- och miljödomstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning och anser att åtgärden i detta fall inte är att se som en liten avvikelse från detaljplanen. Även med beaktande av de täckningskartor som bolaget ingivit kan uppförandet av telemasten/teknikboden inte anses utgöra en liten avvikelse. Överklagandet ska därmed avslås.”

Som länsstyrelsen redovisade i sitt beslut så får bygglov ges för en åtgärd som avviker från en detaljplan eller områdesbestämmelser, om avvikelsen är förenlig med detaljplanens eller områdesbestämmelsernas syfte och avvikelsen är liten. Detta framgår av 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen (2010:900, PBL). Utöver vad som följer av den bestämmelsen så får bygglov, sedan genomförandetiden för en detaljplan har gått ut, ges för en åtgärd som avviker från detaljplanen om åtgärden är förenlig med detaljplanens syfte och tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller ett allmänt intresse. Detta innebär att även åtgärder som inte uppfyller kravet på att endast utgöra

en liten avvikelse kan godtas om nyss nämnda förutsättningar är uppfyllda. (Se 9 kap. 31 c § PBL.)

Mark- och miljödomstolens domskäl visar att domstolen avslog överklagandet av det skälet att åtgärden inte ansågs utgöra en liten avvikelse. Domstolen prövade dock inte om förutsättningarna för att tillåta åtgärden med stöd av 9 kap. 31 c § PBL var uppfyllda.

Bör målet återförvisas till MMD?

Behovet av 9 kap. 31 § c PBL, som trädde i kraft den 1 januari 2015, har i korthet redovisats på följande sätt. Ju äldre en detaljplan är, desto större är risken för att enskilda planbestämmelser har förlorat i aktualitet och omöjliggör åtgärder som inte kunnat förutses vid tiden för planläggningen men som i övrigt framstår som lämpliga. [...] Efter det att genomförandetiden för en detaljplan har löpt ut, bör utrymmet för avvikelser från detaljplanen därför allmänt sett vara större. Vid denna tidpunkt har det gått så lång tid från det att planen antogs att det inte finns skäl att tro att avvikelser från vad som har bestämts i planen skulle kunna undergräva förtroendet för planeringen och de demokratiska processerna. (Se prop. 2013/14:126 s. 181 f., bet. CU 31, rskr. 366.)

Av intresse vid ställningstaganden till frågan om målet bör återförvisas är att regeringen vid tillkomsten av bestämmelsen i 9 kap. 31 c § PBL redovisade att det kan förekomma att en länsstyrelse eller en domstol i ett ärende eller mål, som avser ett överklagat beslut om bygglov som innebär en avvikelse från en detaljplan eller områdesbestämmelser och där det överklagade beslutet eller domen har beslutats med stöd av äldre bestämmelser, finner att beslutet inte kan godtas med stöd av de äldre bestämmelserna, men att avvikelserna skulle kunna godtas till följd av förslagen i propositionen. I sådant fall borde enligt regeringen länsstyrelsen eller domstolen överlämna beslutet till byggnadsnämnden för prövning om avvikelserna kan ges enligt de nya bestämmelserna. (A. prop. s. 235.) Riksdagen hade inte någon annan uppfattning. Det finns fog för att behandla den nu aktuella situationen på motsvarande sätt.

Eftersom bestämmelsen innebär att möjligheterna att tillåta en åtgärd har ökat så ligger det nära till hands att anta att den vid mark- och miljödomstolen uteblivna prövningen har inverkat på målets utgång. Att så var fallet motsägs dock av att domstolen avgjorde målet utan att kommunicera bolagets överklagande, vilket talar för att det hade gjorts en preliminär bedömning av utgången. Jag gör därför bedömningen att den uteblivna prövningen vid målets avgörande inte kan antas ha inverkat på målets utgång.

Skäl för återförvisning föreligger inte.

Ytterligare utgångspunkter för prövningen

Enligt planhandlingarna är detaljplanens syfte att förbättra förutsättningarna för åretruntbostäder och tillskapa större byggrätter. Naturmarken avses bevaras och användas för rekreationsändamål.

I dom i mål nr P 1489-16 den 9 februari 2017 konstaterade Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) att utredning kring behovet respektive alternativa placeringar av en mast inte kan påverka bedömningen av om åtgärden avser ett allmännyttigt ändamål. Det ansågs mot den bakgrunden vara möjligt att kunna godta åtgärden som en liten avvikelse. Mastens påverkan på den i detaljplanen avsedda markanvändningen fick sedan avgöra om åtgärden skulle godtas som en liten avvikelse som också är förenlig med planens syfte. Även MÖD:s avgörande den 16 juni 2016 i mål nr P 7907-15 har som utgångspunkt att uppförandet av en mobilmast tillgodoser ett allmännyttigt ändamål och därför kan godtas som en liten avvikelse samtidigt som det vid den slutliga bedömningen i den delen även ska beaktas vilken påverkan som åtgärderna kan få på områdets avsedda användning. I mål nr P 11236-15 invände kommunen att det saknades utförlig utredning om alternativa placeringar av ett telekommunikationstorn. Detta kom inte att inverka på MÖD:s bedömning att tornet tillgodosåg ett allmänt intresse och kommunen ansågs inte heller ha visat att det fanns ett annat så starkt intresse av marken att det övervägde det allmänna intresset av tornet (dom den 14 juni 2016).

Det saknas skäl för att avvika från nu redovisade bedömningar. Telemasten m.m. får alltså anses avse ett allmännyttigt ändamål och tillgodose ett allmänt intresse.

I mål nr P 469-15 hade sökanden uppgett att man övervägt alternativa lokaliseringar, för en sökt 30 meter hög telemast som avsågs placeras i ett naturreservat i Stockholms ytterskärgård, utan att finna någon lämpligare. Någon utredning om alternativa placeringar fanns inte i målet. MÖD ansåg att ett uppförande av masten skulle innebära en påtaglig negativ påverkan på landskapsbilden. I den situationen konstaterade MÖD att det inte hade framkommit att ett uppförande av telemasten på den sökta platsen var den mest lämpade markanvändningen eller att den medförde en från allmän synpunkt god hushållning. Avgörandet får ingen betydelse för den nu aktuella situationen där det inte är fråga om påtaglig påverkan.

Vad en ansökan om bygglov ska innehålla regleras i PBL och plan- och byggförordningen (2011:338). Det bör inte därutöver ställas generella krav på vad en ansökan ska innehålla eller på vad den som söker bygglov ska visa i de avseenden som nu är aktuella. Beroende på styrkan i det motstående intresset och den sökta åtgärdens påverkan på detta intresse kan vad som krävs för att bygglov ska ges komma att variera väsentligt. Generella krav skulle kunna leda till att ansökningar trots svaga motstående intressen och minimal påverkan på dessa skulle avslås.

I denna del förtjänar det även att jämföra med vad som gäller vid prövningar enligt miljöbalken (MB). Det kan då konstateras att bestämmelsen i 2 kap. 2 § PBL har en lydelse som i huvudsak motsvarar den i 3 kap. 1 § MB. Till skillnad från PBL så innehåller dock MB även uttryckliga regler om val av plats och om redovisning av alternativ och skäl bakom gjorda val av alternativ (se 2 kap. 6 § samt 6 kap. 11 § p 2 och 6 MB). På MB:s område kan brister i redovisning av utredning om alternativ m.m. leda till att en ansökan avvisas.

Kan åtgärden godtas vid en prövning enligt 9 kap. 31 b eller c § PBL?

Att 9 kap. 31 b § har utformats på så sätt att bygglov i vissa fall *får* ges vid en liten avvikelse har inte ansetts medföra att en överinstans skulle vara förhindrad att göra en

annan lämplighetsbedömning än den som nämnden har gjort (se MÖD:s dom i det nyss redovisade mål nr P 7907-15). Avsikten med den bestämmelsen (och med 9 kap. 31 c §) är dock inte att det ska finnas en generell rätt till avvikelser. Bestämmelserna förutsätter en samlad bedömning i det enskilda bygglovsärendet, både när det gäller åtgärdens lämplighet och i vilken utsträckning som den kan anses rymmas inom planens syfte och syftet med enskilda planbestämmelser. Detta ansågs innebära att en åtgärd som i och för sig skulle kunna godtas som en avvikelse kan anses som olämplig av andra skäl och därför nekas av byggnadsnämnden eller av *överinstanserna*. (A. prop. s. 185.)

Bolaget har redovisat viss utredning avseende var telemasten bör placeras för att uppnå bästa effekt och förbättra mobilkommunikationen i området. Redovisningen består av en radioteknisk del som visar inom vilket område masten bör placeras för att ge så god täckning som möjligt och att det i princip endast är nu aktuell plats som erbjuder det. Därutöver presenteras alternativa placeringar, som ger sämre täckning, vilka uppges ha avskrivits eftersom det antingen inte varit möjligt att teckna civilrättsliga avtal med berörda markägare eller det varit alltför tät bebyggelse för att uppföra en telemast. Bolaget har även hänvisat till att man ansökt om men inte fått tillstånd att samutnyttja Trafikverkets anläggning.

Det berörda naturområdet består av uppvuxen tallskog med inslag av yngre lövträd och med ett företrädesvis relativt tätt buskskikt. Det är vidare genomkorsat av ett flertal stigar som vittnar om att det utnyttjas som strövområde. Områdets storlek och karaktär medför att påverkan från telemast och teknikbod främst uppstår där den placeras. Avståndet till närmast belägna bostäder överskrider 75 meter. Uppförandet av telemasten kan dock ändå innebära olägenheter för närboende och den innebär olägenheter för den som vistas i naturområdet. Risken för nedfallande snö och is är begränsad men framstår inte som helt försumbar och torde kunna inverka negativt på benägenheten att vistas i området. Masten kommer i viss omfattning att synas från omgivande bebyggelse.

Till detta kan också läggas vad Myndighetsnämnden anfört i yttrande till Mark- och miljööverdomstolen i detta mål.

”Nämnden har i sitt beslut om att inte ge bygglov, gjort bedömningen att anläggande av telekommunikationstorn på platsen inverkar negativt på naturmarkens planstyrda funktion och av upplevelsen av området. Även om det ianspråktagna området för själva anläggningen är litet, innebär en upplevd olust och oro hos närboende och andra nyttjare av naturmarken att det allmänna intresset av att kunna nyttja marken som närrekreationsområde påverkas betydligt.”

Vad nämnden har redovisat har bekräftats av motparter till sökanden.

De nu redovisade omständigheterna utgör inte betydande olägenheter men utredningen visar att de inverkar negativt på det i planen avsedda nyttjandet av området.

Uppförandet av masten utgör ett allmänt intresse. Som Mark- och miljööverdomstolens majoritet har konstaterat så finns det brister i bolagets utredning om varför telemasten behöver uppföras på den aktuella platsen.

Vid en avvägning mellan de två intressena bedömer jag att det allmänna intresset av att uppföra masten på aktuell plats inte har visats vara så starkt att det väger tyngre än intresset av att naturområdet bevaras opåverkat. Förutsättningarna för bygglov är därför inte uppfyllda. Med denna bedömning ska överklagandet avslås.

Skiljaktig mening

Tekniska rådet Inger Holmqvist är skiljaktig och anför följande:

Jag delar majoritetens uppfattning om utredningen i målet och utgångspunkter för prövningen. Jag delar också majoritetens bedömning att den sökta åtgärden får anses vara förenlig med detaljplanens övergripande syfte. Jag gör därefter följande bedömning.

Bolaget har presenterat en utredning avseende var telemasten bör placeras för att uppnå bästa effekt och förbättra den mobila telekommunikationen i området. Utredningen visar inom vilket område masten av radiotekniska skäl kan placeras för att ge så god täckning som möjligt och att det i princip endast är nu aktuell plats som tillgodoser detta. Därutöver presenteras alternativa placeringar, som ger sämre täckning, och som har avskrivits då det antingen inte varit möjligt att teckna avtal med berörda markägare eller då det varit alltför tät bebyggelse för att uppföra en telemast. Bolaget har även ansökt men inte fått tillstånd att samutnyttja Trafikverkets anläggning. Den utredning som getts in anser jag tillräcklig för att bedöma styrkan i det allmänna intresset av att få uppföra telemasten på aktuell plats. Vid avvägning mellan de olika allmänna intressena bedömer jag att intresset av god mobil telekommunikation väger tyngre än intresset av att naturområdet bevaras plan enligt.

En telemast kan innebära olägenhet för närboende och för dem som vistas i naturområdet. Avståndet till närmast belägna bostäder överskrider enligt bygglovsritningarna 75 meter. Även om masten höjer sig över träden kommer den endast i begränsad omfattning att synas från omgivande bebyggelse. Risker för att personer som vistas i området ska drabbas av nedfallande snö och is är liten. Min bedömning är att åtgärden inte medför betydande olägenhet enligt 2 kap. 9 § PBL samt att åtgärden i övrigt är förenlig med PBL. Underinstansernas beslut ska därför upphävas och målet återförvisas till nämnden för beviljande av bygglov enligt 9 kap. 31 c § 1 PBL.



VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2018-10-23
meddelad i
Växjö

Mål nr P 3994-18

PARTER

Klagande
Net4Mobility HB

Ombud: M.J.

Motpart
Båstad kommun Myndighetsnämnden

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Skåne län beslut från den 12 juli 2018 i ärende nr 403-19461-18, se bilaga 1

SAKEN
Bygglov för telemast med teknikbod på fastigheten XX, Båstads kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 456002

Postadress

Box 81
351 03 Växjö

Besöksadress

Kungsgatan 8

Telefon

0470-560 100

E-post: vaxjo.tingsratt@dom.se
www.vaxjotingsratt.domstol.se

Telefax**Expeditionstid**

måndag – fredag
08:00–16:00

BAKGRUND

Myndighetsnämnden i Båstads kommun (nämnden) beslutade den 24 maj 2018 att avslå ansökan om bygglov för telemast och teknikbod på fastigheten XX i Båstads kommun. Beslutet överklagades till Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen), som avslog överklagandet.

Länsstyrelsens beslut har nu överklagats till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Net4Mobility HB (bolaget) yrkar att mark- och miljödomstolen ska upphäva undersinstansernas beslut och att domstolen beviljar bygglov i enlighet med ansökan och kompletterande handlingar.

Till stöd för sin talan anför bolaget i huvudsak följande. Vid uppförandet av en telekommunikationsanläggning väljer bolaget i varje enskilt fall den lösning som ger så god täckning som möjligt och med så lite intrång i närmiljön som möjligt. Den moderna mobilkommunikationstekniken tillåter inte allt för långa avstånd mellan slutanvändare och antenner och därför är det oundvikligt att dylika anläggningar måste placeras närmare bostäder och annan bebyggelse än tidigare.

Även om området för optimal täckning egentligen endast ger ytan mellan Norra Ringvägen och Ripvägen respektive Morkullevägen som alternativ till placering av en telekommunikationsanläggning har man valt att undersöka andra alternativ i området. Öst och nordost om den aktuella platsen, norr om Kustvägen, från bostadsområdet och mot Norra vägen såväl som ytterligare en bit norr om Norra vägen har bolaget försökt komma fram på ett antal platser, som förvisso inte skulle ge en så god täckning som den nu tänkta åtgärden men skulle hamna utanför detaljplanens naturmarkområde, men har då inte lyckats teckna nödvändiga civilrättsliga avtal för uppförande av en anläggning även om förhandlingar har skett med flera fastighetsägare i området. Alternativ som dessa, där förvisso det i dagsläget skulle kunna ge en viss förbättring av den täckningen i området, kan ses som konstgjord andning då man till syvende och sist ändå skulle behöva komma

närmare bebyggelsen mot bakgrund av den höga belastningen, speciellt sommarid, av mobilkommunikationsnätet i området.

Väst och sydväst om den aktuella platsen är det allt för tätbebyggelse för att uppföra en anläggning och därefter fungerar inte läget radiotekniskt. Söder om den aktuella platsen har man inte heller lyckats hitta godtagbara alternativ. Dessutom har bolaget försökt att komma fram med en inplacering i Trafikverkets anläggning som ligger längs med järnvägen men har inte fått tillstånd att uppföra någon utrustning i deras antennbärare.

Bygglov är sökt för en antennbärare i form av ett ostagat fackverkstorn.

Bakgrunden till detta är många, bland annat att det ger utrymme för samlokalisering och att, i händelse av utbyggnad av ny teknik i framtiden, kan befintlig infrastruktur användas. Redan idag har andra operatörer visat intresse för att samlokalisera sig i anläggningen. Hade man istället valt att använda en s.k. monopole som antennbärare kan inte detta garanteras. I många befintliga monopoles har man idag just problem med att de inte klarar mer utrustning, vilket istället leder till att fler antennbärare måste uppföras i nära anslutning till redan befintlig infrastruktur.

Anläggningen kommer inte att påverka områdets användningsområde i enlighet med detaljplanen i någon nämnvärd utsträckning. Anläggningen kommer inte påverka befintliga stigar och vid besök på platsen ses tydligt att området vid den anläggningen tänkta placering inte används som t.ex. rekreations- eller strövområde.

En stor del av området mellan Båstad tätort och Skummeslövsstrand har en viss yttäckning men saknar kapaciteten att leverera en fullgod tjänst till slutanvändaren. Vid byggnation av den nu aktuella anläggningen skulle detta problem åtgärdas för bolaget och därmed för slutanvändande hos deras ägare Telenor Sverige AB och Tele2 Sverige AB. Andra operatörer har dessutom redan uttryckt intresse för att samlokalisera sin utrustning i bolagets anläggning om den uppförs.

Allmänheten i området kommer uppleva en mycket stor skillnad vid användandet av mobil kommunikation i området om anläggningen uppförs jämfört med dagens i stort sett obefintliga möjlighet att använda sin mobiltelefon, eller sitt mobila bredband, i enlighet med vad såväl operatörer som regeringen har som målsättning för utbyggnationen av infrastruktur för kommunikation.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser och aktuella rättsfall framgår av länsstyrelsens beslut.

För området gäller den detaljplan som vann laga kraft i mars 2007. Platsen för telemasten/teknikboden är i detaljplanen redovisad som Natur. Naturmarken består, enligt planbeskrivningen, av tallskog som en gång planterades som skydd mot sandflykt. Tallskogen är idag åldrad och i en övergångsperiod där sly följd av lövskog håller på att ta vid. Grönområdena i planen har anpassats till befintliga förhållanden och har försetts med beteckningen Natur, då dessa områden inte avses anläggas eller förändras utan snarare vidareutvecklas på samma sätt som tidigare.

Uppförandet av en telemast med teknikbod strider mot detaljplanens bestämmelser om markens användning. Frågan är om åtgärden kan godtas trots att den avviker från detaljplanen.

Mark- och miljödomstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning och anser att åtgärden i detta fall inte är att se som en liten avvikelse från detaljplanen. Även med beaktande av de täckningskartor som bolaget ingivit kan uppförandet av telemasten/teknikboden inte anses utgöra en liten avvikelse. Överklagandet ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 13 november 2018.

Anders Enroth

Lars Fransson

I domstolens avgörande har deltagit f.d. rådmannen Anders Enroth, ordförande, och tekniska rådet Lars Fransson. Föredragande har varit beredningsjuristen Anna Fridh.



Hur man överklagar

Dom i mark-och miljödomstol som andra instans

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga inom 3 veckor

Överklaga skriftligt inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.

6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.

- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.



Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och

miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se